

Neljapäev, 14. veebruar 2019

P8_TA(2019)0132

Loomade kaitse vedamise ajal nii ELis kui ka väljaspool seda**Euroopa Parlamendi 14. veebruari 2019. aasta resolutsioon nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2005 (mis käsitleb loomade kaitset vedamise ajal nii ELis kui ka väljaspool seda) rakendamise kohta (2018/2110(INI))**

(2020/C 449/23)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu 22. detsembri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 1/2005, mis käsitleb loomade kaitset vedamise ja sellega seonduvate toimingute ajal ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 13, milles sätestatakse, et ELi poliitikavaldkondade kavandamisel ning rakendamisel pööravad EL ja liikmesriigid täit tähelepanu loomade kui aistimisvõimeliste olendite heaolu nõuetele,
- võttes arvesse Euroopa rakendamishinnangut loomade kaitset vedamise ajal käsitleva määruse (EÜ) nr 1/2005 ning selle asjaomaste lisade kohta, mille Euroopa Parlamendi uuringuteenistus ⁽²⁾ avaldas 2018. aasta oktoobris,
- võttes arvesse oma 12. detsembri 2012. aasta resolutsiooni loomade kaitse kohta nende vedamisel ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 12. jaanuari 2011. aasta teaduslikku arvamust loomade heaolu kohta vedamise ajal ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni 10. novembri 2011. aasta aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2005 (mis käsitleb loomade kaitset vedamise ajal) mõju kohta (COM(2011)0700),
- võttes arvesse komisjoni 15. veebruari 2012. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aastateks 2012–2015 koostatud loomade kaitset ja heaolu käsitleva Euroopa Liidu strateegia kohta (COM(2012)0006),
- võttes arvesse oma 15. märtsi 2012. aasta deklaratsiooni nr 49/2011 kaheksatunnise maksimaalse kestuse piirangu kehtestamise kohta Euroopa Liidus tapamajja viidavate loomade veole ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu 23. aprilli 2015. aasta otsust ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 31/2018 loomade heaolu kohta ELis ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni ja petitsioonikomisjoni arvamusi (A8-0057/2019),

⁽¹⁾ ELT L 3, 5.1.2005, lk 1.

⁽²⁾ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621853/EPRS_STU\(2018\)621853_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621853/EPRS_STU(2018)621853_EN.pdf).

⁽³⁾ ELT C 434, 23.12.2015, lk 59.

⁽⁴⁾ EFSA Teataja 2011:9(1):1966.

⁽⁵⁾ ELT C 251 E, 31.8.2013, lk 116.

⁽⁶⁾ Euroopa Kohtu otsus (viies koda), 23.4.2015, Zuchtvieh-Export GmbH vs. Stadt Kempten, C-424/13, ECLI:EU:C:2015:259.

⁽⁷⁾ Euroopa Kontrollikoja 14. novembri 2018. aasta eriaruanne nr 31/2018: „Loomade heaolu ELis: kuidas vähendada lõhet ambitsioonikate eesmärkide ja tegeliku rakendamise vahel“.

Neljapäev, 14. veebruar 2019

- A. arvestades, et EL, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 13, käsib loomi mitte üksnes kaupade või toodete või omandina, vaid aistimisvõimeliste olenditena, mis tähendab, et nad on suutelised tundma naudingut ja valu; arvestades, et ELi õigusaktides on asjaomast mõistet väljendatud meetmetes, mis peaksid tagama, et loomi peetakse ja veetakse kooskõlas tingimustega, mille kohaselt neid ei väärkohelda ega kohelda halvasti ning neile ei valmistata piina ega kannatusi; arvestades, et ELis austatakse ja kaitstakse loomade heaolu kõige rohkem ning see on eeskujuks ülejäänud maailmale;
- B. arvestades, et igal aastal veetakse miljoneid loomi pikki vahemaid läbides liikmesriikide vahel, liikmesriikides ja kolmandatesse riikidesse aretamiseks, pidamiseks, edasiseks nuumamiseks ja tapale viimiseks; arvestades et loomi veetakse ka puhkuse eesmärgil, näitusteks ja lemmikloomadena; arvestades, et ELi kodanikud tunnevad järjest suuremat muret loomade heaolu standardite järgimise pärast, eelkõige elusloomade vedamise puhul;
- C. arvestades, et Euroopa Parlament nõudis 12. detsembri 2012. aasta resolutsioonis, et loomade vedu tapale vähendataks kaheksa tunnini;
- D. arvestades, et Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) 2008. aasta määratluse kohaselt tähendab loomade heaolu, et loom on terve, tal on piisavalt ruumi, ta on hästi toidetud, tunneb end turvaliselt, saab loomulikult käituda ja teda ei vaeva hirm, valu ega kannatused; arvestades, et see ei ole enamikul elusloomade vedamise juhtudest, eelkõige pikkade vahemaade puhul, tagatud;
- E. arvestades, et määrust (EÜ) nr 1/2005, mis käsitleb loomade kaitset vedamise ajal, kohaldatakse kõikide selgroogsete elusloomade vedamise suhtes liidu piires;
- F. arvestades, et liikmesriigid vastutavad määruse nõuetekohase rakendamise ja jõustamise, sealhulgas ametlike kontrollide, tagamise eest riiklikul tasandil, samal ajal kui komisjon vastutab selle tagamise eest, et liikmesriigid rakendaksid ELi õigusakte nõuetekohaselt;
- G. arvestades, et liikmesriigid ei jõusta määrust (EÜ) nr 1/2005 ELis piisavalt rangelt ja kindlalt ning ei püüa seda väljaspool ELi üldse jõustada;
- H. arvestades, et suur osa komisjoni tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi 2017. aastal tuvastatud rikkumistest nõuaks paljudes liikmesriikides vastava rikkumismenetluse alustamist;
- I. arvestades, et vedu on loomade jaoks stressirohke, sest nad puutuvad kokku paljude nende heaolu kahjustavate väljakutsetega; arvestades, et seoses kaubandusega teatavate kolmandate riikidega põhjustatakse loomadele lisakannatusi väga pikkade teekondadega, sealhulgas pikkade viivitustega piiridel dokumentide, sõidukite ja loomade veovalmiduse kontrolliks;
- J. arvestades, et liikmesriikide kontrollide kvaliteedil ja sagedusel on otsene mõju nõuetele vastavuse tasemele; arvestades, et liikmesriikide kontrolliaruannete analüüsist nähtuvad suured liikmesriikidevahelised erinevused kontrollide arvus, ulatudes nullist kuni mitme miljonini aastas, ning rikkumiste sageduses, ulatudes nullist kuni 16,6 %-ni, mis annab alust arvata, et liikmesriikidel on kontrollidele erinev lähenemisviis, näiteks juhuslikud versus riskipõhised strateegiad; arvestades, et sellised lähenemisviiside erinevused muudavad võimatuks liikmesriikide andmete võrdlemise;
- K. arvestades, et veokijuhtide koolitamine ja väljaõpe hoolika sõitmise edendamiseks, sõltuvalt sellest, mis tüüpi loomi veetakse, parandaks loomade heaolu vedamise ajal⁽¹⁾;
- L. arvestades, et loomade nõuetekohane kohtlemine võib lühendada loomade peale- ja mahalaadimise aega, vähendada kaalukadu, vigastusi ja haavu ning parandada liha kvaliteeti;

⁽¹⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/1966>

Neljapäev, 14. veebruar 2019

- M. arvestades, et on olemas ulatuslikke uurimusi, mis näitavad, et loomade heaolu mõjutab liha kvaliteeti;
- N. arvestades, et peamiselt tuleks keskenduda karja majandamise kvaliteedile peale- ja mahalaadimisel koos hoolsusega transiidi ajal, et kaitsta loomade heaolu vedamise ajal;
- O. arvestades, et veovalmidus on oluline tegur loomade heaolu tagamiseks veo ajal, sest heaoluriskid veo ajal on vigastatud, nõrkade, tiinete, võõrutamata või haigete loomade jaoks suuremad; arvestades, et veovalmiduse ja tiinuse järgu osas võib valitseda ebakindlus;
- P. arvestades, et veovalmiduse probleemid moodustavad rikkumiste suurima protsendi, samal ajal kui probleemid dokumentidega on suuruselt teisel kohal;
- Q. arvestades, et vastutavate isikute hulgas valitseb sageli ebaselgus selles osas, mida tuleb ette võtta siis, kui loomad tunnistatakse vedamiseks kõlbmatuteks;
- R. arvestades, et vastutavad isikud ei ole sageli kindlad, kui kaugele on looma tiinus arenenud;
- S. arvestades, et eriti problemaatiline on vedada võõrutamata vasikaid ja tallesid;
- T. arvestades, et põllumajandustootjad on oma loomade veovalmis hoidmisest kõige huvitatud pool ja neil on kõige rohkem kaotada, kui vedu ei vasta kehtivatele eeskirjadele;
- U. arvestades, et loomade varustamisel piisava toidu ja veega ning 24-tunnisest puhkeajast kinnipidamisel kontrollitud kontrollpunktis peatumisel esineb sageli puudujääke;
- V. arvestades, et vedamiseks kasutatavad sõidukid on sageli ületäidetud; arvestades, et kõrge temperatuur ja ebapiisav ventilatsioon sõidukis on suur probleem;
- W. arvestades, et mitmes liikmesriigis on hiljuti esinenud loomade selliste nakkushaiguste puhanguid, nagu Aafrika seakatk, linnugriip ning väikemäletsejaliste ja veiste haigused; arvestades, et elusloomade vedamine võib suurendada nende haiguste leviku riski;
- X. arvestades, et liha ja muude loomset päritolu toodete, samuti sperma ja embrüote vedamine on tehniliselt ja halduslikult lihtsam ning loomakasvatavate jaoks mõnikord majanduslikult kasulikum kui elusloomade vedamine tapale viimise või tõuaretuse eesmärgil; arvestades, et Euroopa Veterinaaride Föderatsioon (FVE) ja OIE rõhutavad, et loomi tuleks kasvatada võimalikult lähedal valdustele, kus nad on sündinud, ning nad tuleks viia tapale tootmiskohale võimalikult lähedal; arvestades, et tapamajade, sealhulgas mobiilsete tapamajade kättesaadavus kasvatuskohtades või nende läheduses võib aidata luua maapiirkondades elatise teenimise võimalusi;
- Y. arvestades, et parim viis loomade heaolu tagamiseks oleks nende tapmine kasvatuskohale võimalikult lähedal;
- Z. arvestades, et tapamajad on liikmesriigiti ebaühtlaselt jaotunud;
- AA. arvestades, et mõnede liikmesriikide ja tarneahelate jaoks liidus on elusloomade vedu edasise tootmise või tapale viimise eesmärgil oluline, et tagada konkurents turul;

Soovitused

Rakendamine ja jõustamine

1. märgib, et igal aastal veetakse miljoneid elusloomi tapale viimise või tõuaretuse eesmärgil nii ELi piires kui ka EList kolmandatesse riikidesse; on seisukohal, et määrusel (EÜ) nr 1/2005 on nõuetekohase rakendamise ja jõustamise korral positiivne mõju loomade heaolule vedamise ajal; väljendab heameelt komisjoni sellealaste suuniste üle, kuid peab kahetsusväärseks, et Euroopa Kontrollikoja eriaruande nr 31/2018 kohaselt hilinesid need suunised ja mõned komisjoni kavandatud meetmed kuni viis aastat; tõdeb, et endiselt esineb vedamisega seoses tõsisid probleeme ja et määruse jõustamine näib olevat selle rakendamisega seotud osaliste jaoks peamine murekoht;

Neljapäev, 14. veebruar 2019

2. toonitab asjaolu, et petitsioonikomisjon saab loomade heaolu kohta vedamise ajal väga arvukalt petitsioone, milles sageli taunitakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2005 süstemaatilisi, pidevaid ja tõsiseid rikkumisi nii liikmesriikide kui ka vedajate poolt;
3. toonitab, et loomade kannatused vedamise ajal on ühiskonna jaoks suur probleem; nendib, et 21. septembril 2017 sai komisjon üle miljoni allkirja kampaania „#StopTheTrucks“ toetuseks, mille raames nõuavad ELi kodanikud pikamaavedude lõpetamist;
4. peab kahetsusväärseks asjaolu, et edusammude tase määruse (EÜ) nr 1/2005 rakendamisel liikmesriikide poolt on olnud ebapiisav, et täita määruse peamist eesmärki, milleks on parandada loomade heaolu veo ajal, eelkõige seoses teekonnalehtede kontrollimise ja karistuste kohaldamisega; kutsub liikmesriike üles määruse järgimist oluliselt parandama; palub komisjonil tagada loomade vedu käsitlevate olemasolevate ELi õigusaktide mõjus ja ühtne kohaldamine kõikides liikmesriikides; nõuab tungivalt, et komisjon rakendaks õiguslikke meetmeid ja kehtestaks sanktsioone liikmesriikide suhtes, kes ei kohalda määrust nõuetekohaselt;
5. rõhutab, et osaline rakendamine on ebapiisav selleks, et saavutada määruse keskne eesmärk vältida loomade vigastamist või nende põhjendamatuid kannatusi või surma veo ajal, ning et seetõttu tuleks teha suuremaid jõupingutusi, et vältida raskeid juhtumeid, mis mõjutavad olulisel määral loomade heaolu, ja nende eest vastutavatele isikutele süüdistus esitada;
6. peab kahetsusväärseks, et ikka veel on lahendamata mitmed määrusega (EÜ) nr 1/2005 seotud probleemid, sealhulgas: veoruumi ületäitmine; ebapiisav puhaskõrgus; vajalike puhkepeatuste tegematajätmine, ebapiisav toit ja vesi; ebapiisavad ventilatsiooni- ja jootmiseseadmed; vedamine äärmuslikus kuumuses; kehvast seisundist loomade vedamine; võõrutamata vasikate vedamine; vajadus kindlaks teha elusloomade tiinus; teekonnalehtede kontrollimise ulatus; rikkumise/jõustamise/sanktsioonide suhe; väljaõppe, hariduse ja sertifitseerimise kombineeritud mõju ning ebapiisav allapanu, nagu on täheldanud ka Euroopa Kontrollikoda oma eriaruandes nr 31/2018 ja vabaihendused komisjonile esitatud kaebustes; nõuab olukorra parandamist eespool nimetatud valdkondades;
7. kutsub kõiki liikmesriike üles tagama, et sõidud planeeritakse ja teostatakse alates lähtekohast kuni sihtkohani kooskõlas ELi loomade heaolu nõuetega, võttes arvesse erinevaid transpordiviise ja erinevaid geograafilisi tingimusi ELi piires ja kolmandates riikides;
8. rõhutab, et määruse süstemaatiline rikkumine teatavates valdkondades ja mõnede liikmesriikide poolt viib kõlvatu konkurentsini, mille tulemuseks on ebavõrdsed tingimused ettevõtjate jaoks erinevates liikmesriikides, mis võib omakorda kaasa tuua võidujooksu madalaimate standardite suunas seoses loomade heaolu standarditega vedamisel; kutsub komisjoni üles – arvestades, et mõnes liikmesriigis võivad karistusmäärad olla üle kümne korra kõrgemad kui teistes – töötama välja ühtlustatud ELi karistussüsteemi, tagamaks, et karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, võttes arvesse korduvaid rikkumisi; kutsub komisjoni üles töötama välja tegevuskava karistuste ühtlustamiseks kõigis liikmesriikides;
9. peab kahetsusväärseks, et komisjon ignoreeris parlamendi 12. detsembri 2012. aasta resolutsiooni, ja rõhutab, et loomade heaolu parandamiseks veo ajal on olulisel kohal tugev ja ühtlustatud jõustamine koos määruse artikli 25 kohaste tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega, ning et liikmesriigid ei saa piirduda ainult soovitude ja juhiste andmisega; kutsub komisjoni üles tegutsema seoses asjaomasel resolutsioonis tehtud üleskutsega kontrollida määruse vastuolu õiguslike nõuetega eri liikmesriikides;
10. on seisukohal, et korduvad rikkumised, kui need toimuvad asjaoludel, mille üle vedajal on kontroll, peaksid viima süüdistuse esitamiseni; kutsub liikmesriike üles võtma määruse rikkumiste, eelkõige korduvate rikkumiste eest vastutusele; on seisukohal, et tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused peaksid hõlmama sõidukite konfiskeerimist ning loomade heaolu ja veo eest vastutavate isikute kohustuslikku ümberõpet, ning usub, et seda tuleks ühtlustada kogu liidus; on seisukohal, et karistused peaksid vastama rikkumisega tekitatud kahjule ning rikkumise ulatusele, kestusele ja korduvusele;

Neljapäev, 14. veebruar 2019

11. kutsub liikmesriike üles kasutama mõjusamalt ära neile määruse alusel antud tugevaid täidesaatvaid volitusi, sealhulgas kohustust nõuda vedajateelt süsteemide loomist, mis hoiavad ära rikkumiste kordumise, ning peatada või tühistada vedaja luba; kutsub liikmesriike üles võtma piisavaid parandusmeetmeid ja kehtestama sanktsioone, et vältida loomade kannatusi ja hoida ära jätkuvat nõuete rikkumist ettevõtjate poolt; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles seadma eesmärgiks nõuete täielik järgimine määruse rakendamisel ja kohaldamisel;

12. palub komisjonil pärast riiklike kontaktpunktidega konsulteerimist koostada kontrolli- ja rakendusaruannete alusel nimekirja ettevõtjatest, kes on pannud toime määruse korduvaid ja tõsiseid rikkumisi; kutsub komisjoni üles avaldama selle nimekirja sagedasi ajakohastamisi ning propageerima ka parimate tavade näiteid nii vedamise kui ka haldamise alal;

13. rõhutab, et määruse nõuete rikkumine liikmesriikide poolt ohustab selle eesmärki hoida ära loomade nakkushaiguste esinemist ja levikut, sest vedu on üks selliste haiguste, sealhulgas inimestele ülekanduvate haiguste kiire leviku põhjusi; märgib, et sõidukid ei vasta sageli muudetud nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiivi 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta⁽¹⁾ artikli 12 nõuetele; on eelkõige seisukohal, et jäätmete nõuetele mittevastav ladustamine tekitab antimikroobikumiresistentsuse ja haiguste leviku riski; palub komisjonil töötada välja laevadele ja veoautodele lubade andmise ühtlustatud menetlused ning võtta meetmeid, et vältida loomade nakkushaiguste levikut vedamise kaudu nii ELi piires kui ka kolmandatest riikidest, edendades bioturvalisuse meetmeid ja suuremat loomade heaolu;

14. nõuab tihedamat koostööd pädevate asutuste vahel, et tugevdada jõustamist, kasutades tehnoloogiat, et luua lähtekoha liikmesriigi, saabumiskoha liikmesriigi ja mis tahes transiitriigi vahel reaajas tagasisideahel; kutsub komisjoni üles töötama välja asukohatuvastussüsteemid, et võimaldada jälgida loomade asukohta ja teekonna kestust vedamiseks kasutatavates sõidukites ning teha kindlaks veokavade täitmata jätmine; on seisukohal, et juhul, kui hea veovalmidusega alustanud loomad saavad vedamiseks kõlbmatult, tuleks sellest tulenevalt läbi viia täielik uurimine, ning rikkumise kordumise puhul tuleb transpordiahela vastutavaid osalisi õigusaktidega ettenähtud korras koheselt karistada ja põllumajandustootjast omanikul peab olema siseriiklike õigusaktide kohaselt õigus hüvitisele sellest tuleneva kaotatud sissetuleku eest; on lisaks seisukohal, et pädevad asutused peaksid karmilt karistama lähteliikmesriigis koostatud teekonnalehe korraldajat ja sertifikaati välja andvat ametnikku, kui teekonnaleht on täidetud valesti või eksitavalt;

15. on seisukohal, et jõustamine on eriti keeruline, kui teekond viib läbi mitme liikmesriigi ja kui erinevaid jõustamisega seotud ülesandeid (teekonnalehe heakskiitmine, vedaja loa väljaandmine, pädevustunnistuse ja veovahendi vastavussertifikaadi väljastamine jne) täidavad mitu eri liikmesriiki; kutsub rikkumisi avastavaid liikmesriike üles teavitama sellest kõiki teisi asjaomaseid liikmesriike, nagu on nõutud määruse artiklis 26, et vältida rikkumiste kordumist ja võimaldada optimeeritud riskihindamist;

16. palub komisjonil esitada Euroopa Parlamendile korrapäraselt aruandeid määruse rakendamise ja jõustamise kohta, sealhulgas rikkumiste liigitus liikmesriikide, liikide ja rikkumise tüübi alusel, seoses elusloomade vedude mahuga iga liikmesriigi kohta;

17. väljendab heameelt juhtumite üle, kus valitsused, teadlased, äriühingud, sektori esindajad ja riigi pädevad asutused on teinud koostööd parimate tavade määramise nimel, et tagada kooskõla õigusaktide nõuetega, nagu muu hulgas loomade veo juhendite veebisaidi puhul; kutsub komisjoni üles levitama ja edendama liikmesriikide jaoks loomade veo alaseid parimaid tavasid ning toetama ELi loomade heaolu platvormi, mille kaudu edendatakse tõhusamat dialoogi ja heade tavade vahetamist kõigi osaliste vahel; kutsub komisjoni üles töötama välja uut loomade heaolu strateegiat aastateks 2020–2024 ja toetama loomade veo alast innovatsiooni;

⁽¹⁾ ELT L21, 29.7.1964, lk 1977.

Neljapäev, 14. veebruar 2019

18. palub komisjonil jätkata koostööd OIE, EFSA ja liikmesriikidega, et toetada määruse (EÜ) nr 1/2005 rakendamist ja nõuetekohast jõustamist, eesmärgiga edendada tõhusamat dialoogi loomade heaolu veo ajal puudutavates küsimustes, keskendudes eelkõige järgmisele:

- loomade heaolu veo ajal käsitlevate ELi eeskirjade parem kohaldamine teabe ja parimate tavade vahetamise ning sidusrühmade otsese kaasamise kaudu;
- veokijuhtidele ja transpordiettevõtetele suunatud koolituste toetamine;
- kõigisse ELi keeltesse tõlgitud loomade veo juhendite ja teabelehtede parem levitamine;
- vabatahtlike kohustuste väljatöötamine ja nende alusel meetmete võtmine ettevõtjate poolt, et loomade heaolu veo ajal veelgi parandada;
- teabe intensiivsem vahetamine ja parimate tavade laialdasem kasutamine riikide ametiasutuste vahel, et vähendada transpordiettevõtjate ja veokijuhtide põhjustatud rikkumiste arvu;

19. kutsub komisjoni üles hindama kõnealuse määruse ühilduvust määrusega (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide ühtlustamist⁽¹⁾, sõiduaegade ja veokijuhtide puhkeperioodide osas;

20. rõhutab, et tuleb teha vahet loomaveoettevõtjate vastutusel ja põllumajandustootjate vastutusel, sest loomade veol tekkivate probleemide eest tuleks vastutusele võtta veoettevõtjad, mitte põllumajandustootjad; tuletab meelde, et põllumajandustootjad on loomade heaolust huvitatud kõige rohkem, seda nii kiindumuse tõttu kui ka emotsionaalsetel ja majanduslikel põhjustel;

21. tuletab meelde, et komisjon kui aluslepingute täitmise järelevalvaja vastutab ELi õigusaktide nõuetekohase kohaldamise jälgimise eest; kutsub Euroopa Ombudsmani üles uurima, kas komisjon on järjepidevalt jätnud tagamata käesoleva määruse järgimise ja kas teda võib seega pidada vastutavaks haldusomavoli eest;

22. peab kahetsusväärseks, et esimeeste konverents võttis vastu otsuse mitte teha ettepanekut moodustada Euroopa Parlamendis uurimiskomisjon, kes tegeleb loomade heaoluga vedamise ajal nii ELis kui ka väljaspool seda, kuigi seda toetasid paljud Euroopa Parlamendi liikmed eri fraktsioonidest; soovib seetõttu, et Euroopa Parlament moodustaks alates järgmise koosseisu ametiaja algusest uurimiskomisjoni, kes tegeleb loomade heaoluga vedamise ajal nii ELis kui ka väljaspool seda, et nõuetekohaselt uurida ja jälgida väidetavaid rikkumisi või haldusomavoli nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2005 (mis käsitleb loomade kaitset vedamise ajal) kohaldamisel;

Andmete kogumine, kontrollid ja seire

23. peab kahetsusväärseks, et liikmesriikide andmekogumise erinevate lähenemisviiside tõttu on keeruline viia määruse rakendamise kohta läbi ühtset analüüsi; kutsub komisjoni üles kehtestama ühised miinimumnõuded jälgimissüsteemide jaoks seoses kõikide teekondadega, et võimaldada ühtlustatumat andmekogumist ja jälgitud parameetrite hindamist; palub liikmesriikidel suurendada oma jõupingutusi, et anda komisjonile ühtlustatud, põhjalikud ja täielikud andmed veokontrollide ja rikkumiste tasemete kohta; kutsub liikmesriike üles tegema rohkem etteteatamata kontrole ning töötama välja riskipõhise strateegia ja seda kohaldama, et suunata oma kontrollitegevus suure riskitasemega veovormidele, et maksimeerida piiratud kontrolliressursside tõhusus;

24. märgib, et komisjon on kontrollikoja loomade heaolu ELis käsitleva 2018. aasta eriaruande kohaselt tunnistanud, et liikmesriikide teavitatud andmed ei ole piisavalt täielikud, järjepidevad, usaldusväärsed või üksikasjalikud, et lubada teha järeldusi nõuete järgimise kohta ELi tasandil;

25. rõhutab, et üle kogu liidu tuleb kontrole teha ühtlaselt ja igas liikmesriigis igal aastal veetavate loomade arvuga proportsionaalses suhtes, et tagada ja säilitada siseturu nõuetekohane toimimine ning vältida konkurentsimoonusi ELis; kutsub lisaks sellele komisjoni üles suurendama Toidu- ja Veterinaarameti (FVO) loomade heaolule ja loomade veole keskenduvate etteteatamata kohapealsete kontrollide arvu; on veendunud, et erinevad andmekogumise meetodid ja kontrollimehhanismid muudavad täpse ülevaate saamise õigusaktide järgimise kohta eri liikmesriikides keeruliseks; palub

⁽¹⁾ ELT L 102, 11.4.2006, lk 1.

Neljapäev, 14. veebruar 2019

komisjonil seetõttu võtta kasutusele ühtlustatuma aruandlusstruktuuri ning analüüsida põhjalikumalt FVO kontrolliaruannete raames kogutud ja liikmesriikide poolt seoses nende mitmeaastaste riiklike kontrollikavadega esitatud andmeid; tunnistab, et tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi auditid on oluline teabeallikas komisjoni jaoks, et hinnata praeguse määruse rakendamist; kutsub komisjoni üles tegema igal aastal vähemalt seitse etteatamata kontrollkäiku kooskõlas kontrollikoja soovitusel;

26. kutsub komisjoni üles esitama liikmesriikidele suunised selle kohta, kuidas on võimalik kasutada kaubanduse kontrolli- ja ekspertsüsteemi (TRACES) selleks, et toetada riskianalüüsides ettevalmistamist elusloomade veo kontrollideks, nagu kontrollikoda soovitas oma 2018. aasta eriaruandes, kus märgitakse, et veokontrollide eest vastutavad liikmesriikide ametiasutused kasutasid harva TRACESilt saadud teavet kontrollide suunamiseks; nõuab tõhusamat ja läbipaistvamat järelevalvesüsteemi, sealhulgas avalikku juurdepääsu TRACESi kaudu kogutud teabele; nõuab lisaks FVO iga-aastaste kontrollide arvu suurendamist;

27. kutsub liikmesriike üles suurendama kontrolli kogu tootmisahelas ning eelkõige viima läbi tõhusaid ja süstemaatilisi loomsaadetiste kontrolle enne nende pealelaadimist, et teha lõpp määrusega vastuolus olevatele ja loomade maad mööda või meritsi vedamise tingimusi halvendavatele tavadele, nagu maksimaalse loomkoormuse ületanud transpordivahenditel või vedamiseks kõlbmatutel loomadel pika teekonna jätkamise võimaldamine või selliste kontrollpunktide tegevuse jätkamise lubamine, kus veetavate loomade puhke-, toitmise- ja jootmisrajatised ei vasta nõuetele;

28. väljendab muret kontrollide väikese arvu üle mõnedes liikmesriikides ja teatatud rikkumiste madala või puuduva taseme üle; seab kontrollisüsteemide ja teatamise täpsuse küsimuse alla; kutsub üles neid liikmesriike, kes praegu teevad vähe kontrolle või ei tee neid üldse, tegema piisaval arvul kontrolle ja esitama komisjonile põhjalikke kontrolliaruandeid;

29. kutsub liikmesriike üles inspekteerima ka Euroopa-siseseid vedusid, mille puhul loomad laaditakse sõidukitele, et kontrollida, kas määruse (EÜ) nr 1/2005 nõudeid järgitakse;

30. nõustub komisjoniga, et pädevate asutuste jaoks on hea tava kontrollida kõiki väljaspool ELi asuvatesse riikidesse suunduvaid saadeti pealelaadimise etapis⁽¹⁾; on seisukohal, et pealelaadimise etapis tuleks kontrollida ka teatavat osa ELi-sisestest saadetistest proportsionaalselt vabaihenduste poolt ja FVO kontrollide alusel teatatud rikkumiste arvuga; on seisukohal, et pädevad asutused peaksid pealelaadimise etapis veenduma, et täidetud oleksid määrusega kehtestatud ruuminõuded põrandapinna ja puhaskõrguse osas, ventilatsiooni- ja veesüsteemid töötaksid korralikult, jootmiseseadmed töötaksid korralikult ja oleksid veetavatele liikidele sobivad, peale ei laaditaks kehvast seisundis loomi ning olemas oleks piisav sööt ja allapanu;

31. kutsub liikmesriike üles tagama, et olemas on piisav arv ligipääsetavaid, puhtaid ja toimivaid igale liigile vastavaid jootmiseseadmeid, veepaak on täidetud ja olemas on piisav kogus värsket allapanu;

32. kutsub liikmesriike üles tagama, et pädevad asutused kontrollivad, kas teekonnalehed sisaldavad realistlikke andmeid ja kas seega järgitakse määruse artikli 14 lõiget 1;

33. kutsub liikmesriike üles tagama, et loomaveokite puhul peetakse kinni määruse I lisa VII peatükis sätestatud minimaalsest ruumivajadusest ja et kõrgetel temperatuuridel on loomkoormus vastavalt väiksem;

34. kutsub liikmesriike üles tagama, et loomaveokitel on piisav minimaalne sisemine kõrgus ja et põranda või sõidukiseina ja vaheseinte vahel ei ole lõhesid;

35. tunnistab, et loomade vedamise alal on ELis tehtud mõningaid edusamme, kuid tunneb muret arvukate aruannete pärast, milles käsitletakse nõuetele mittevastavate sõidukite kasutamist elusloomade vedamiseks nii maal kui ka merel, ning nõuab taolise tegevuse järelevalve ja karistamise tõhustamist; tõdeb, et määruse artiklites 20 ja 21 sätestatud nõudeid loomaveolaevadega vedamise kohta eiratakse sageli; kutsub liikmesriike üles mitte lubama määruse sätetele mittevastavate

⁽¹⁾ Euroopa Komisjoni tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi aruanne „Final report of an audit carried out in the Netherlands from 20 February 2017 to 24 February 2017 in order to evaluate animal welfare during transport to non-EU countries“, 2017.

Neljapäev, 14. veebruar 2019

sõidukite ja loomaveolaevade kasutamist ning juba väljastatud lube reeglitele mittevastavuse korral tagasi võtma; kutsub liikmesriike üles olema nii sõidukite sertifitseerimise ja neile lubade andmise kui ka juhtidele pädevustunnistuste andmise menetlustes rangemad;

36. nõuab seetõttu ühtlustatud ja siduvaid standardeid sõidukite ja laevade loomade transpordivahenditena kasutamise lubade kohta, mille peaks väljastama keskne ELi asutus; arvestades, et see asutus peaks vastutama transpordivahendite loomade veoks sobivuse tuvastamise eest, võttes arvesse sõidukite seisukorda ja nende varustuse olemust (näiteks vastava satelliitnavigatsioonisüsteemi olemasolu pardal);

37. palub ettevõtjatel näha kooskõlas määruse IV lisaga ette sõidukijuhtide ja saatjate põhjalik koolitus, et tagada loomade nõuetekohane kohtlemine;

38. tunnistab, et mõnel liikmesriigil on nõutavatele standarditele vastavad laevad ja sadamad, kuid rõhutab, et merel vedamise ajal on siiski ülekaalus halvad tingimused, eriti peale- ja mahalaadimise osas; kutsub liikmesriike üles olema laevade sertifitseerimise ja neile lubade andmise menetlustes rangemad, parandama oma laadimiseelset loomaveolaevade ja loomade veovalmiduse kontrolle ning kontrollima nõuetekohaselt laadimistoiminguid, nagu on nõutud määruses; kutsub liikmesriike üles esitama komisjonile oma kontrollirajatiste kohta üksikasjalikke plaane; palub komisjonil koostada, ajakohastada ja levitada loetelu sadamatest, kus on loomade inspekteerimiseks vajalikud rajatised; kutsub lisaks pädevaid asutusi üles mitte kinnitama teekonnalehti, mille alusel kavatakse kasutada ilma selliste rajatisteta sadamaid; kutsub liikmesriike üles kohandama oma sadamaid ja tagama oma laevade nõuetekohase hoolduse, et parandada loomade heaolu tingimusi loomade mereveol;

39. kutsub komisjoni üles kiitma kooskõlas määruse (EL) 2016/429 (¹) artikli 133 lõikega 2 heaks ekspordikontrolli uuenduslikud alternatiivid, nagu platvormide ülevaatused, mis parandavad loomade heaolu, kuna nende puhul on laadimistihedus väiksem ja need ei nõua loomade mahalaadimist, lühendades seega ooteaegu;

40. märgib, et loomatervise sertifikaatide nõue liikmesriikidevaheliseks veoks tekitab negatiivse stiimuli valida lähima võimaliku sihtkoha asemel riigisiseseid sihtkohad; kutsub komisjoni üles kasutama määruse (EL) 2016/429 artikli 144 lõike 1 kohaseid volitusi, et võtta vastu delegeeritud õigusakt, millega nähakse ette erand vedude puhul, millega kaasneb väike haiguse levimise oht;

Teekonna kestus

41. toonitab, et kõikide veetavate loomade teekonna kestus peaks olema üksnes nii pikk, kui vajalik, võttes arvesse geograafilisi erinevusi liikmesriigi tasandil ja kooskõlas määruse põhjendusega 5, mille kohaselt „loomade kaitse huvides tuleb loomade [...] pikki teekondi võimalikult piirata“, ning põhjendusega 18, milles märgitakse, et „pikad teekonnad vähendavad loomade heaolu rohkem kui lühikesed“;

42. toonitab, et loomade veoaja, sealhulgas peale- ja mahalaadimisaja puhul tuleb võtta arvesse liigispetsiifilisi veterinaar nõuandeid, olenemata sellest, kas tegemist on maismaa-, mere- või õhuveoga;

43. peab kahetsusväärseks määruse rikkumisi seoses võõrutamata loomi, nagu piimatoidul olevad vasikad, lamba- ja kitsetalled, varsad ja põrsad, käsitlevate erieeskirjade kohaldamata jätmise või puuduliku kohaldamisega ning nõuab, et võetaks kasutusele üksikasjalikumad meetmed, et tagada selliste loomade heaolu täielik kaitse veo ajal;

44. kutsub liikmesriike üles tagama, et võõrutamata loomad laaditakse vähemalt üheks tunniks maha, et anda neile elektrolüüte või piimaasendajaid, ja neid ei transpordita kokku kauem kui kaheksa tundi;

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1).

Neljapäev, 14. veebruar 2019

45. kutsub komisjoni üles määratlema, keda peetakse mingi loomaliigi puhul võõrutamata loomadeks, ja sätestama, et võõrutamata loomi võib vedada kõige rohkem 50 km pikkusel teekonnal ja vedu võib kesta kõige rohkem 1,5 tundi, võttes arvesse, kui keeruline on tagada veo ajal loomade heaolu;
46. juhib tähelepanu sellele, et veo kavandamise dokumentides on sageli märgitud ainult kohanimed, mitte kontroll-, varustus- ja kogumispunktide täpsed aadressid, mis kontrolli oluliselt raskendab;
47. nõuab, võttes arvesse Euroopa Parlamendi 12. detsembri 2012. aasta resolutsiooni, et loomade teekonna kestus oleks võimalikult lühike ning et eelkõige välditaks pikki ja väga pikki teekonna kestusi, samuti teekondi väljaspool ELi piire, kasutades alternatiivseid strateegiaid, nagu majanduslikult elujõuliste ja ühtlaselt jaotatud kohalike või mobiilsete tapamajade tagamine loomakasvatustevõtete lähimbruses, lühikeste tarneahelate ja otsemüügi edendamine, võimaluse korral tõuloomade veo asendamine, kasutades spermat või embrüoid, ning rümpade ja lihatoodete vedu, samuti regulatiivsete või muude kui regulatiivsete algatuste abil liikmesriikides, et lihtsustada kohapealset tapmist; palub komisjonil määratleda selgelt asjakohased konkreetset lühemad teekonna kestused kõigi eri liiki elusloomade vedamiseks, samuti võõrutamata loomade vedamiseks;
48. märgib, et nõuete mitmekesisus, samuti muutuvad turutingimused ja poliitilised otsused on muutnud väikesed tapamajad majanduslikult elujõuetuks, mistõttu on nende üldarv vähenenud; kutsub komisjoni ja liikmesriikide kohalikke omavalitsusi üles vajaduse korral toetama ja edendama kohapeal tapmise võimalusi, majanduslikult elujõulisi kohalikke või mobiilseid tapamajasid ja lihatöötlemisrajatisi liikmesriikides, et loomi tapetaks nende kasvatamiskohale võimalikult lähedal, mis on ka maapiirkondades tööhõive säilitamise huvides; palub nõukogul ja komisjonil töötada välja strateegia üleminekuks loomakasvatuse piirkondlikumale mudelile, mille raames loomad sünnivad, nuumatakse ja tapetakse võimaluse korral ühes ja samas piirkonnas, võttes arvesse geograafilisi erinevusi, selle asemel, et neid äärmiselt pikkade vahemaade taha vedada;
49. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks, kuidas oleks võimalik stimuleerida põllumajandustootjaid, tapamaju ja lihatööstust tapma loomi lähimas rajatises, et vältida loomade pikaajalist vedu ja vähendada heiteid; kutsub komisjoni üles soodustama selleks uuenduslikke lahendusi, nagu mobiilsed tapamajad, tagades samal ajal kõrged loomade heaolu standardid;
50. on seisukohal, et teatavatel juhtudel ei oleks praegu määruse I lisa V peatükis sätestatud lubatava teekonna kestuse vähendamine elujõuline ning et seepärast tuleks leida lahendused juhtudeks, kus geograafilised tingimused ja maapiirkondade isoleeritus nõuavad elusloomade edasise tootmise või tapale viimise eesmärgil maad mööda ja/või meritsi vedu;
51. kutsub liikmesriike üles võimaldama loomade vedamiskõlbmatuks tuvastamise korral ja kui esmaabimeetmed enam ei aita, vajaduse korral hädatapmist otse karjakasvatus- ja nuumamisettevõtetes, et vältida loomade asjatuid kannatusi;
52. märgib, et looma ühiskondlik ja majanduslik väärtus võib mõjutada selle veostandardit; toonitab, et tõuloomade veostandardid hobusekasvatuse sektoris on kõrgel tasemel;
53. palub komisjonil töötada välja strateegia, et tagada üleminek elusloomade veolt peamiselt liha ja rümpade ning loomse paljundusmaterjaliga kauplemisele, võttes arvesse elusloomade veo keskkonnaalaseid ning loomade heaolu ja tervise alaseid mõjusid; on seisukohal, et mis tahes sellises strateegias tuleb käsitleda majandustegureid, mis mõjutavad otsust vedada elusloomi; palub komisjonil lisada sellesse strateegiasse vedu kolmandatesse riikidesse;
54. kutsub liikmesriike üles muutma loomade religioosse tapmise kavad tapamajades kättesaadavaks, lähtudes sellest, et suur osa elusloomade ekspordist toimub Lähis-Ida turgudele;
55. tunnustab praegust turumoonutust, mida põhjustavad elusloomade ja liha suhtes kohaldatavad erinevad tariifid, mis tugevalt soodustab elusloomadega kauplemist; nõuab tungivalt, et komisjon vaataks oma kaubanduspartneritega selle moonutuse läbi, et vähendada elusloomadega kauplemist ja vajaduse korral asendada selline müük lihaga;

Neljapäev, 14. veebruar 2019

56. tuletab meelde, et kehtiva määruse kohaselt on puhkepaus tunnustatud kontrollpunktis juba praegu kohustuslik pärast koduhobuslaste ja koduloomadena peetavate veiste, lammaste, kitsede ja sigade maksimaalset veoperioodi, kui veo kestus ületab kaheksa tundi;

Loomade heaolu

57. kutsub liikmesriikide pädevaid asutusi üles tagama, et liidu väljumispunktides oleksid kohal veterinaarjärelevalve ametnikud, kelle ülesanne on veenduda, et loomad on valmis teekonda jätkama ning et sõidukid ja/või laevad vastavad määruse nõuetele; märgib eeskätt, et määruse artiklis 21 täpsustatakse, et veterinaararstid kontrollivad sõidukeid enne nende EList lahkumist, et tagada, et need ei ole ületäidetud, tagatud on piisav puhaskõrgus, allapanu, olemas on piisavalt sööta ja vett ning ventilatsiooni- ja jootmissaadmed toimivad nõuetekohaselt;

58. ergutab kasutama situatsiooniplaane kõikide teekondade puhul, sealhulgas näiteks asendusveoautosid ja kogumispunkte, et võimaldada vedajal tõhusalt reageerida hädaolukordadele ja vähendada hilinemise või õnnetuse mõju aretuseks või tapmiseks ettenähtud loomade, nagu seda määruses juba nõutakse pikkade teekondade puhul;

59. toonitab, et loomade heaolu käsitlevad õigusaktid peaksid põhinema teaduslikel andmetel ja uusimal tehnoloogial; peab kahetsusväärseks asjaolu, et hoolimata EFSA selgetest soovutustest ja Euroopa Parlamendi palvest tema 2012. aasta resolutsioonis, ei ole komisjon ajakohastanud loomade vedamise eeskirju viimatiste teaduslike tõenditega; kutsub komisjoni seetõttu üles ajakohastama erivajadusi käsitlevaid eeskirju viimaste teaduslike teadmiste ja tehnoloogia alusel, eelkõige seoses teguritega, mis hõlmavad piisavat ventilatsiooni ning temperatuuri ja niiskuse kontrolli kliimaseadmete abil kõikides sõidukites, asjakohaseid jootmissüsteeme ja vedelsööta, eriti võõrutamata loomade puhul, väiksemat laadimistihedust ja kindlaksmääratud minimaalset puhaskõrgust ning sõidukite kohandamist iga loomaliigi vajadustele; rõhutab EFSA arvamuse järeldust, et lisaks teekonna kestusele mängivad loomade heaolus rolli ka muud aspektid, nagu nõuetekohane peale- ja mahalaadimine ning sõiduki ehitus;

60. väljendab muret vedude pärast, kus loomi joodetakse saastunud, tarbimiseks kõlbmatu veega või kus loomadel puudub veele juurdepääs jooturi talitlushäire või selle vale paigutuse tõttu; rõhutab, et vajadust tagada, et elusloomade vedamiseks kasutatavatel sõidukitel on kogu reisi vältel kaasas piisavalt vett ning et igal juhul peaks pakutav kogus vastama veetavatest loomaliikidest ja loomade arvust tulenevatele erinõuetele;

61. peab kiiduväärseks komisjoni võetud kohustust töötada välja loomapõhised heaolunäitajad, mis peaks parandama veetavate loomade heaoluga seotud tulemusi; on seisukohal, et komisjon peaks töötama need näitajad välja viivitamata, et neid oleks võimalik kasutada kehtivate õigusnõuete täiendusena;

62. palub komisjonil tagada, et loomade heaolu vedamise ajal käsitlevate õigusaktide mis tahes läbivaatamine tulevikus põhineks objektiivsetel ja teaduslikult põhjendatud näitajatel, et vältida meelevaldseid otsuseid, millel on elusloomasektorele põhjendamatu majanduslik mõju;

63. toonitab, et põllumajandustootjatel on ELi õiguse alusel õiguslik kohustus tagada, et nende veetavatele loomadele ei tekitata vigastusi, kahju ega põhjendamatuid kannatusi;

64. rõhutab, et rikkumised on sageli tingitud elusloomade pikamaaliseks maanteeveoks kasutatavate sõidukite ventilatsioonisüsteemide ebapiisavusest ning et sellistes olukordades on loomad sunnitud viibima kitsas ruumis äärmuslikel temperatuuridel, mis ületavad ulatuslikult määruses ette nähtud termilise spektri ja taluvuspiiri;

65. kutsub komisjoni üles tagama, et kõikides liikmesriikides kasutatakse eranditult enne usulist rituaalset tapmist uimastamist;

Neljapäev, 14. veebruar 2019

66. peab kahetsusväärseks, et loomade veoruumid ei ole sageli piisavalt suured, et võimaldada sõidukites nõuetekohast ventilatsiooni, ja et loomade loomuomased liigutused on takistatud ning nad on tihti sunnitud olema pikka aega ebaloomulikus asendis, rikkudes seega selgelt määruse artiklis 6 ja I lisa II peatüki punktis 1.2 esitatud tehnilisi eeskirju;
67. peab vajalikuks muuta elusloomade veoks kasutatavatel laevadel kohustuslikuks veterinaaride kohalolek, teatada reisi ajal surnud loomade arv ja pidada selle üle arvestust ning koostada hädaolukorra lahendamise kavad, et vältida merel olukordi, mis võivad veetavate loomade heaolu negatiivselt mõjutada;
68. märgib, et põllumajandustootjad, vedajad ja liikmesriikide pädevad asutused tõlgendavad ja rakendavad määrust (EÜ) nr 1/2005 erinevalt, eelkõige loomade veovalmiduse osas; kutsub komisjoni üles määrust üle vaatama, et transpordinõudeid vajaduse korral üksikasjalikumalt täpsustada; kutsub komisjoni ja liikmesriike võrdsete konkurentsi-tingimuste kontekstis üles tagama, et edaspidi jõustatakse ja rakendatakse määrust kogu liidus ühtlustatult ja ühtselt, eelkõige loomade veovalmiduse osas;
69. kutsub komisjoni üles töötama välja täielikku määratlust selle kohta, mida hõlmab loomade veovalmidus, ja koostama praktilisi juhiseid selle hindamiseks; kutsub liikmesriike üles pakkuma teadlikkuse suurendamise ja teavitamise meetmeid, sealhulgas põhjalikke, korrapäraseid ja kohustuslikke koolituskursusi, haridust ja sertifitseerimist veokijuhtidele, vedajatele, kauplejatele, kogumispunktile, tapamajadele, veterinaararstidele, piiriametnikele ja kõigile teistele loomade veoga seotud ettevõtjatele, et vähendada valmiduse rikkumiste kõrget taset; palub ettevõtjatel tagada veokijuhtide ja saatjate põhjalik koolitamine kooskõlas määruse IV lisaga;
70. nõuab range järelevalve pidamist, et vältida haigete, nõrkade või alakaaluliste loomade ning imetavate, tiinete või vajaliku võõrutusperioodi mitteläbinud emasloomade vedu;
71. rõhutab, et määruse (EÜ) nr 1/2005 kohaselt on juba praegu kohustuslik pakkuda loomadele pikkadel teekondadel vett, toitu ja puhkust sobilike ajavahemike tagant, mis on kooskõlas loomade liigi ja vanusega; nõuab tungivalt, et komisjon teostaks mõjusamat järelevalvet, et tagada nende õiguslike nõuete täielik ja ühtlustatud järgimine kõigi liikmesriikide poolt;
72. rõhutab, et liikmesriigid peavad tagama loomade veo nõuetekohase korraldamise, võttes arvesse ilmastikutingimusi ja transpordi liiki;
73. rõhutab, et kui loomad tuleb kolmandates riikides 24-tunniseks puhkeperioodiks maha laadida, peab korraldaja kindlaks määrama puhkuse koha, kus on ELi kontrollpunkti omadele samaväärsed rajatised; kutsub pädevaid asutusi üles neid rajatisi korrapäraselt kontrollima ja mitte heaks kiitma teekonnalehti, kui ole kinnitatud, et kavandatava puhkuse kohas on ELi omadega samaväärsed rajatised;
74. kutsub liikmesriike üles tagama, et veo kavandamine hõlmab kinnitust kontrollpunktis aja broneerimise kohta, mis hõlmab sööta, vett ja värsket allapanu; palub komisjonil määratleda puhkekohtade asukohta ja varustuse nõuded;
75. tunnistab, et väiksemad laadimistihedused ja katkestatud teekonnad, et võimaldada loomadel puhata, avaldavad veoetevõtjatele kahjulikku majanduslikku mõju, mis võib mõjutada veetavate loomade nõuetekohast kohtlemist; kutsub komisjoni üles edendama stiimuleid nende nõuetekohaseks kohtlemiseks;
76. palub liikmesriikidel tagada põllumajandusettevõtetes tiinusperioodide üle arvestuse pidamise täiustamine;
77. palub komisjonil koostada teaduslike andmete alusel soovitud puurides veetavatele loomadele antava vee kohta ja tibude vedamise tingimused, millega edendatakse kõrgetasemelist heaolu;
78. tuletab meelde, et liikmesriigid peavad leidma elu- ja tootmistsükli lõpus olevatele loomadele heaolu arvestavad lahendused;

Neljapäev, 14. veebruar 2019*Majanduslik abi*

79. nõuab, et laiemalt kasutataks määruse (EL) nr 1305/2013⁽¹⁾ artikli 33 kohast maaelu arengu meetet „loomade heaolu toetus“, mille kohaselt antakse toetust kõrgete loomade heaolu normide puhul, mis on rangemad kui asjakohased kohustuslikud nõuded;

80. nõuab, et ühise põllumajanduspoliitika eelseisva reformi käigus säilitataks seos ühise põllumajanduspoliitika toetuste ja paremate loomade heaolu tingimuste vahel, mille puhul järgitakse täielikult määruses (EÜ) nr 1/2005 sätestatud norme või ületatakse neid, ja tugevdaks seda seost;

81. nõuab tungivalt toetuse andmist meetmetele, millega tagatakse liikmesriikides tapamajade tasakaalustatud jaotumine, millega tagatakse asjaomase piirkonna põllumajandusloomade arvu arvesse võtmise;

Kolmandad riigid

82. väljendab muret püsivate teadete pärast loomade veo ja heaolu alaste probleemide kohta teatavates kolmandates riikides; märgib, et teatavates kolmandates riikides, kuhu EL loomi saadab, toimuva tapmise kaasnivad äärmuslikud ja pikaajalised kannatused ning OIE kehtestatud loomade heaolu tapmisel käsitlevate rahvusvaheliste normide korrapärased rikkumised; tunnistades küll, et kolmandates riikides nõutakse sageli elusloomi, kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama võimaluse korral üleminekut elusloomade vedamiselt liha ja rümpade vedamisele kolmandatesse riikidesse, samuti sperma või embrüote vedamisele tõuloomade asemel;

83. taunib igati komisjoni koostatud statistikat selle kohta, kuidas on määrusest elusloomade veol kolmandatesse riikidesse kinni peetud, ja rõhutab, et statistika koostamisel ei ole loomaveokeid korrapäraselt kontrollitud;

84. palub, et komisjon nõuaks kahepoolsetel kaubanduslääbirääkimistel kolmandate riikidega loomade heaolu käsitlevate ELi normide järgimist ja toetaks Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sellealaste liidu sätete rahvusvaheliseks muutmist;

85. peab kahetsusväärseks asjaolu, et teatavate kolmandate riikide kohaldatavad standardid ei ole nii kõrged kui ELi-sisesed; kutsub komisjoni üles tugevdama olemasolevaid nõudeid liidu kaubanduspartnerite suhtes, eelkõige seoses loomadega kauplemise ja nende vedamisega, et need oleksid vähemalt sama karmid nagu ELi normid; palub kolmandatesse riikidesse eksportivatel liikmesriikidel teha koostööd kohalike asutustega, et parandada loomade heaolu standardeid;

86. nõuab järjepidevat ja täielikku vastavust Euroopa Liidu Kohtu 2015. aasta otsusele kohtuasjas C-424/13, milles kohus otsustas, et loomade veoks pikal teekonnal, mis saab alguse ELi territooriumilt ja jätkub väljaspool seda, peab vedaja esitama lahkumise loa saamiseks teekonnalehe, mis on nõuete järgimist arvestades realistlik, pöörates erilist tähelepanu temperatuuriprognosile; kutsub pädevaid asutusi üles mitte kinnitama teekonnalehti, mille kohaselt tuleb kooskõlas kohtuotsusega laadida loomad 24-tunniseks puhkuseks maha ELi mittekuulvas riigis, välja arvatud juhul, kui korraldaja on määranud puhkuseks kindlaks koha, kus on olemas kontrollpunktiga samaväärsed rajatised; tuletab seoses sellega samuti meelde, et ainus olemasolev kolmandate riikide marsruutidel olevate loomapidamishoonete nimekiri on 2009. aastast ning selles puuduvad sageli täpsed aadressid, mis muudab ELi õiguse kohaste vajalike kontrollide läbiviimise oluliselt keerulisemaks; kutsub väljumispunktide veterinaarjärelevalve ametnikke kontrollima, nagu on nõutud määruses (EÜ) nr 1/2005, et enne sõidukite EList lahkumist oleksid määruse sätted täidetud;

87. tuletab seoses sellega meelde ka komisjoni ettepanekut võtta vastu direktiiv liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute (rikkumisest teatajad) kaitse kohta (COM(2018)0218), eelkõige veterinaarkontrollide kontekstis;

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 347.

Neljapäev, 14. veebruar 2019

88. taunib sageli pikaks kujunevaid viivitusi piiridel ja sadamates ning juhib tähelepanu suurematele piinadele ja kannatustele, mida need loomadele põhjustavad; kutsub kolmandate riikidega piirnevaid liikmesriike üles rajama puhkealasid, kus loomad on võimalik maha laadida ning neid toita, joota ja võimaldada neile puhkust ja veterinaarhooldust, et teekonnalehed oleks võimalik nõuetekohaselt täita, ning avama tollipunktides piisava arvu töötajatega spetsiaalseid kiireid läbipääsuradasid veetavate loomade jaoks, et vähendada ooteaegu, kahandamata seejuures sanitaar- ja tollikontrolli kvaliteeti piiril; kutsub liikmesriike lisaks üles paremale koostööle loomavedude kavandamisel, et vältida liiga suurt samaaegselt piirikontrolli saabuvate vedude arvu;

89. kutsub komisjoni üles tihendama koostööd ja teavitamist, sealhulgas täiendavat vastastikust abi ja kiirendatud teabevahetust, pädevate asutuste vahel kõikides liikmesriikides ja kolmandates riikides, et vähendada loomade heaolu ja loomahaiguste alaseid probleeme, mis on seotud halva haldusega, tagades et eksportijad täidavad täielikult haldusnõudeid; palub komisjonil edendada loomade heaolu rahvusvahelisel tasandil ja teha algatusi, et suurendada teadlikkust ELi mittekuuluvates riikides;

90. kutsub komisjoni üles avaldama survet transiidiriikidele, kes seavad bürokratlikke tõkkeid ja turvatakistusi, mille tõttu elusloomade transport asjatult viibib;

91. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu loomade heaolu rikkumistele veetranspordi ja merevedude käigus kolmandatesse riikidesse ning hindama võimalikke õigusaktide rikkumisi, nagu surnud loomade keelatud heitmine laevadelt Vahemerre (sageli on kõrvamärgid ära löigatud), mis toimub seetõttu, et korjaste kõrvaldamine pole sihtsadamal sageli võimalik;

92. tõstab esile nõukogu otsust 2004/544/EÜ loomade kaitset rahvusvaheliste vedude ajal käsitleva Euroopa konventsiooni allakirjutamise kohta⁽¹⁾, mille kohaselt vedu võib tähendada kas: vedu kahe liikmesriigi vahel, läbides seejuures ELi mittekuuluva riigi territooriumi; vedu liikmesriigi ja ELi mittekuuluva riigi vahel; või otsevedu kahe liikmesriigi vahel;

93. rõhutab, et kui loomade veo standardeid kolmandates riikides ei viida vastavusse ELi omadega ja nende rakendamisel ei piisa, et tagada täielik vastavus määrusele, peaksid elusloomade veoteekonnad kolmandatesse riikidesse sõltuma kahepoolsetest kokkulepetest, et neid erinevusi leevendada, ning kui seda ei saavutata, tuleks need keelata;

94. tuletab liikmesriikidele meelde, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale⁽²⁾ võivad nad kehtestada rangemad riiklikud eeskirjad loomade kaitseks vedamise ajal, kui need on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1/2005 peamise eesmärgiga;

95. kutsub komisjoni üles edendama parimate tavade vahetust ja meetmete regulatiivset samaväärsust kolmandate riikidega seoses elusloomade veoga;

o

o o

96. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, Euroopa Kontrollikojale, Euroopa Toiduohutusametile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT L 241, 13.7.2004, lk 21.

⁽²⁾ Euroopa Kohtu (esimene koda) 14. oktoobri 2004. aasta otsus – kohtuasi C-113/02: Euroopa Ühenduste Komisjon vs. Madalmaade Kuningriik ja Euroopa Kohtu (kolmas koda) 8. mai 2008. aasta otsus – kohtuasi C-491/06: Danske Svineproducenter.